

Article Arrival Date
Date

22.10.2025

Article Published

20.12.2025

Ortaokul Öğrencilerinin Çizgi Roman Okuma Durumları- Silifke Örneği¹
Comic Book Reading Practices of Middle School Students- the Case of Silifke**Zafer YILDIZ¹, Gonca YILDIZ²**¹Uzman Öğretmen, Silifke Cumhuriyet Bilim ve Sanat Merkezi, Türkçe Öğretmeni,Orcid: [0000-0001-6883-6881](https://orcid.org/0000-0001-6883-6881)²Uzman Öğretmen, Yenikaş Soğuksu İlkokulu, Sınıf Öğretmeni,Orcid: [0009-0008-9075-1057](https://orcid.org/0009-0008-9075-1057)**Özet**

Okuma becerisi özellikle Türkçe öğretiminde dört temel beceri arasında yer almaktadır. Bu becerinin bir alışkanlığa dönüşmesi ise çocukların gerek hayal gücünü geliştirmede gerekse akademik alandaki başarısını artırmada önemli bir yere sahiptir. Çocuklarda okuma alışkanlığı kazandıran türlerden birisi çizgi romanlardır. Çizgi romanları okuyan çocuklar bir zaman sonra kitap dünyasında pek çok değerli eser olduğunun farkına varacak ve giderek daha çok kitap okuma arzusu besleyecektir. Çocuklar için okumanın kapısı olarak görülen çizgi romanların günümüzde ortaokul öğrencileri tarafından ne derece tercih edildiği akıllarda soru işareti bırakmaktadır. “Ortaokul öğrencilerinin çizgi roman okuma durumları” çalışmanın problem durumunu oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan betimsel araştırma modelinden yararlanılmıştır. Çalışmanın evrenini Mersin ili Silifke ilçesinde okuyan ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Örnekleme ise basit seçkisiz örnekleme yoluyla seçilen 30 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak 8 sorudan oluşan yapılandırılmış form kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Görüşme formlarından elde edilen bulgulara göre çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu hayatının belli bir döneminde çizgi roman okumuş, bu çizgi romanları daha çok çizgi roman dergilerinde okumuştur. Düzenli olarak bir çizgi roman dergisi okuyan sayısı okumayanların sayısının yarısından azdır. Öğrencilerin üçte ikilik kısmı çizgi romanların okuma alışkanlığı kazandırdığını düşünmektedir. Bu bulgulardan hareketle öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmak için onları daha çok çizgi romanlarla buluşturmak gerektiği sonucuna varılabilir. Ailelerin ve öğretmenlerin kitaplıklarında çizgi roman dergilerine yer vermesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Çizgi roman, okuma alışkanlığı, ortaokul

¹ Bu çalışma ASES 2. Uluslararası Bilim ve Sanat Kongresinde online sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Abstract

Reading skill is one of the four fundamental skills in Turkish language education. Turning this skill into a habit plays an important role both in developing children's imagination and in increasing their academic success. One of the literary genres that help children gain reading habits is comic books. Children who read comics eventually realize that there are many valuable works in the world of books and gradually develop a stronger desire to read more. Comics, which are seen as a gateway to reading for children, raise a question about the extent to which middle school students prefer them today. The problem statement of this study is "Middle school students' comic book reading habits." The study employed the descriptive research model, which is one of the qualitative research methods. The population of the study consists of middle school students studying in Silifke, a district of Mersin. The sample includes 30 middle school students selected through simple random sampling. A structured form consisting of 8 questions was used as the data collection tool. Content analysis was applied in the analysis of the data. According to the findings obtained from the interview forms, the majority of the students participating in the study had read comics at some point in their lives, mostly in comic magazines. The number of students who regularly read a comic magazine is less than half of those who do not. Two-thirds of the students think that comics help to develop reading habits. Based on these findings, it can be concluded that in order to foster reading habits among students, they should be introduced to comics more frequently. It can also be suggested that families and teachers include comic magazines in their libraries.

Keywords: Comic books, reading habits, middle school

1. GİRİŞ

Okuma alışkanlığı, bireylerin boş zamanlarında sürekli, düzenli ve keyifle okuma eylemine yönelmeleri olarak tanımlanmaktadır (Tanju, 2010). Bu alışkanlık yalnızca dil becerilerini geliştirmekle kalmaz; eleştirel düşünme, empati, bilgi edinme ve kişisel tatmin gibi çok boyutlu kazanımları da beraberinde getirir (Cunningham ve Stanovich, 2001; Tanju, 2010). Ne var ki Türkiye bağlamında birçok çalışma, öğrencilerin okuma saati ayırma düzeylerinin, kitap okuma sıklıklarının ve okuma zevklerinin istenen seviyenin altında kaldığını göstermektedir (Gürsoy, 2018; Aksoy ve Öztürk, 2018). Bu durum, öğretim programlarında klasik metinlerin yanında alternatif metin türlerine (örneğin çizgi romanlara) yönelme arayışını gündeme getirmiştir.

Çizgi romanlar, metin ile görsel öğelerin sıkı etkileşimiyle anlatı sunan hem görsel hem sözel okuryazarlık gerektiren metin türleridir (Cohn, 2020). Geleneksel olarak "çocuklar için basitleştirilmiş okuma materyali" olarak algılanmalarına karşın, son yıllarda eğitim içerikleri içinde etkin biçimde kullanılmaları yaygınlaşmıştır. Örneğin TEGM tarafından yayımlanan "Bilim İnsanları Çizgi Roman Serisi" ortaokul öğrencilerinin bilimsel ve tarihsel kavramları daha kolay kavramasını desteklemek amacıyla geliştirilmiştir. Bu tür uygulamalar, çizgi romanların yalnızca çocuk odaklı eğlence ögesi değil, pedagojik potansiyele sahip metinler olarak değerlendirilmesini güçlendirmektedir.

Öğrenci düzeyinde yapılan deneysel çalışmalarda da çizgi romanların okuma süreçlerine etkisi gözlemlenmiştir. Rasamimanana ve arkadaşları (2025) çizgi roman ile geleneksel metinleri karşılaştırdıkları çalışmada, okuma hızı açısından çizgi romanların daha avantajlı olduğunu ancak anlama puanları bakımından anlamlı bir fark bulunmadığını saptamışlardır. Bu bulgu, çizgi romanların akıcılığı artırıcı potansiyeline işaret etmektedir. Ayrıca Shimazaki ve arkadaşlarının (2021) sağlık temalı mangalarla yürüttükleri deneysel çalışmada, çizgi roman okumanın okuma niyeti ve motivasyon üzerinde olumlu etkileri olduğu raporlanmıştır.

Türkiye’de ise Gürsoy (2018) tarafından yapılan yüksek lisans çalışması, çizgi romanların

görsellik ve dinamizm unsurları sayesinde öğrencilere okuma motivasyonu kazandırma açısından etkili olabileceğini ortaya koymuştur. Katılımcılar, hikâye kitaplarından sıkıldıklarını ancak çizgi romanlardan sıkılmadıklarını belirtmişlerdir; bu da çizgi romanların “okuma sevinci” yaratma potansiyelini göstermektedir (Gürsoy, 2018). Ayrıca Gürsoy ve Göçer (2021) çalışmalarında öğrencilerin okuma saatlerine katılımının çizgi roman etkinlikleriyle arttığını bildirmişlerdir.

Bu bağlamda, ortaokul düzeyindeki öğrenciler arasında çizgi roman okuma durumu, bu okuma türünün yaygınlığı, tercih nedenleri ve okuma alışkanlığıyla ilişkisi merak edilen bir araştırma alanı haline gelmiştir. Bu çalışma, Mersin ili Silifke ilçesi bağlamında ortaokul öğrencilerinin çizgi roman okuma durumlarını betimlemeyi ve bu durumun okuma alışkanlığıyla ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından betimsel araştırma modeli ile yürütülmüştür. Betimsel araştırmalar, mevcut bir durumu olduğu gibi ortaya koymayı; olguların, olayların ve bireylerin mevcut özelliklerini sistematik biçimde tanımlamayı amaçlar (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020). Nitel araştırmalar ise, olguların doğal ortamında derinlemesine incelenmesine ve katılımcıların bakış açılarını anlamaya odaklanır (Creswell, 2014; Merriam ve Tisdell, 2016). Bu nedenle, ortaokul öğrencilerinin çizgi roman okuma deneyimlerini kendi ifadeleriyle anlamak için nitel ve betimsel bir desen tercih edilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu (Evren ve Örneklem)

Araştırmanın çalışma evrenini Mersin ili Silifke ilçesinde öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşmak mümkün olmadığından, basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle 30 öğrenci örnekleme dâhil edilmiştir. Basit seçkisiz örnekleme, evrendeki her bireyin seçilme olasılığının eşit olduğu bir olasılıklı örnekleme yöntemidir ve araştırmacıya genellenebilir bulgular elde etme imkânı sağlar (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2015; Patton, 2015). Örneklemenin dengeli bir biçimde (15 kız, 15 erkek) dağıtılmış olması, temsiliyeti güçlendirmiştir.

Katılımcıların yaş aralığı 10–14 olup, farklı sınıf düzeylerinden (5–8. sınıf) öğrencilerden oluşmaktadır. Bu çeşitlilik, verilerin farklı gelişim düzeylerinden görüşleri yansıtmasını sağlamıştır (Miles, Huberman ve Saldana, 2014).

2.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen sekiz sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Sorular, öğrencilerin çizgi roman okuma sıklıklarını, tercih nedenlerini, türsel eğilimlerini ve çizgi romanların okuma alışkanlığı üzerindeki etkisine yönelik algılarını belirlemeye yöneliktir.

Formun hazırlanmasında nitel veri toplama araçlarına ilişkin geçerlik ve güvenilirlik ilkeleri dikkate alınmıştır (Lincoln ve Guba, 1985). Uzman görüşü alınarak soruların kapsam geçerliği sağlanmış, ön uygulama sonucunda anlaşılabilirlik ve içerik yeterliği kontrol edilmiştir. Görüşmeler, öğrenci gönüllülüğü esas alınarak yürütülmüştür.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, 2024 yılı bahar döneminde Silifke ilçesindeki beş farklı ortaokuldan toplanmıştır. Öğrencilere önceden hazırlanmış olan yapılandırılmış görüşme formları verilmiş ve soruları

cevaplamaları istenmiştir.

Toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. İçerik analizi, benzer verileri temalar altında birleştirerek yorumlamayı amaçlayan sistematik bir analiz tekniğidir (Miles vd., 2014; Krippendorff, 2018).

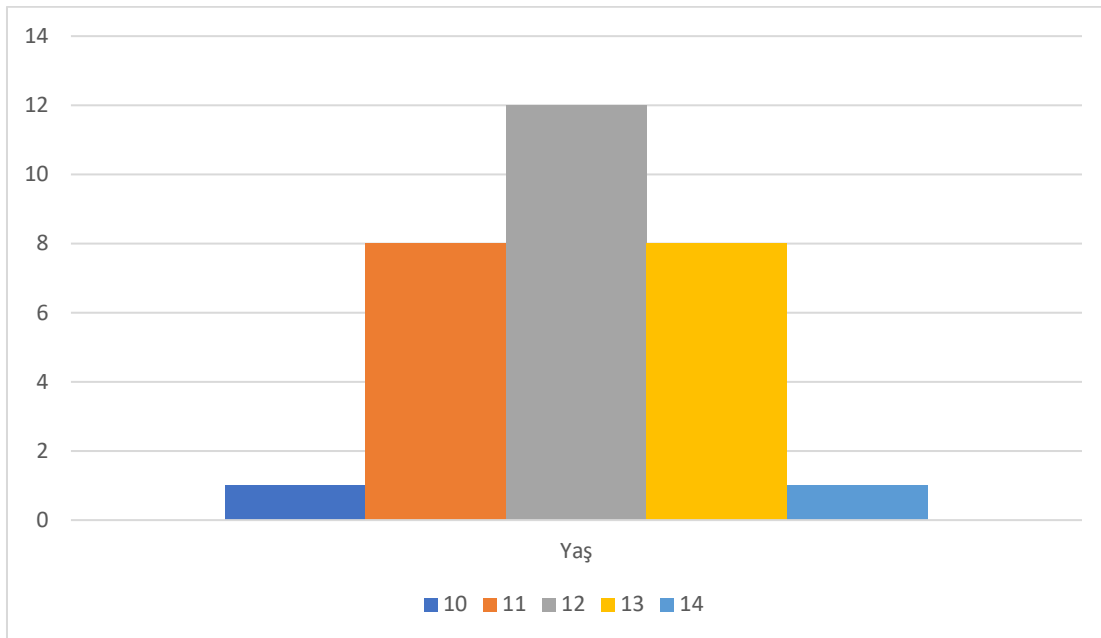
2.5. Etik Hususlar

Araştırma sürecinde etik ilkeler gözetilmiştir. Araştırma için yetkili mercilerden araştırma izni alınmıştır. Katılımcılardan ve okul yönetiminden bilgilendirilmiş onam alınmış; veriler yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılmıştır.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

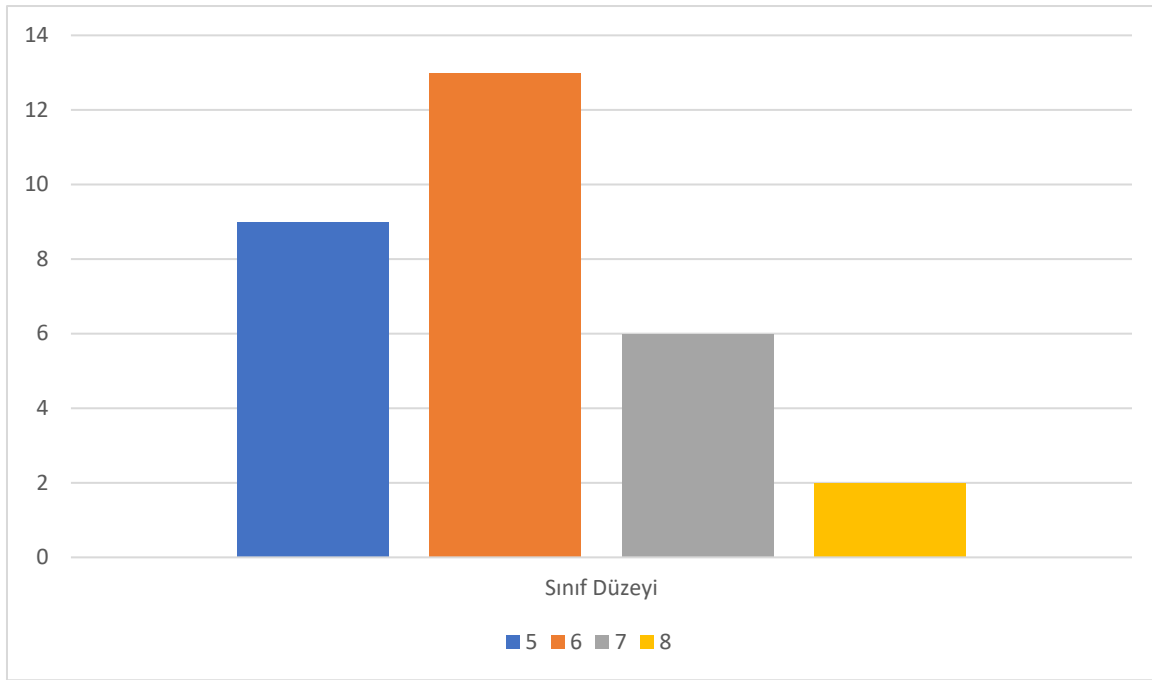
3.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Araştırmaya Mersin ili Silifke ilçesinden toplam 30 ortaokul öğrencisi katılmıştır.

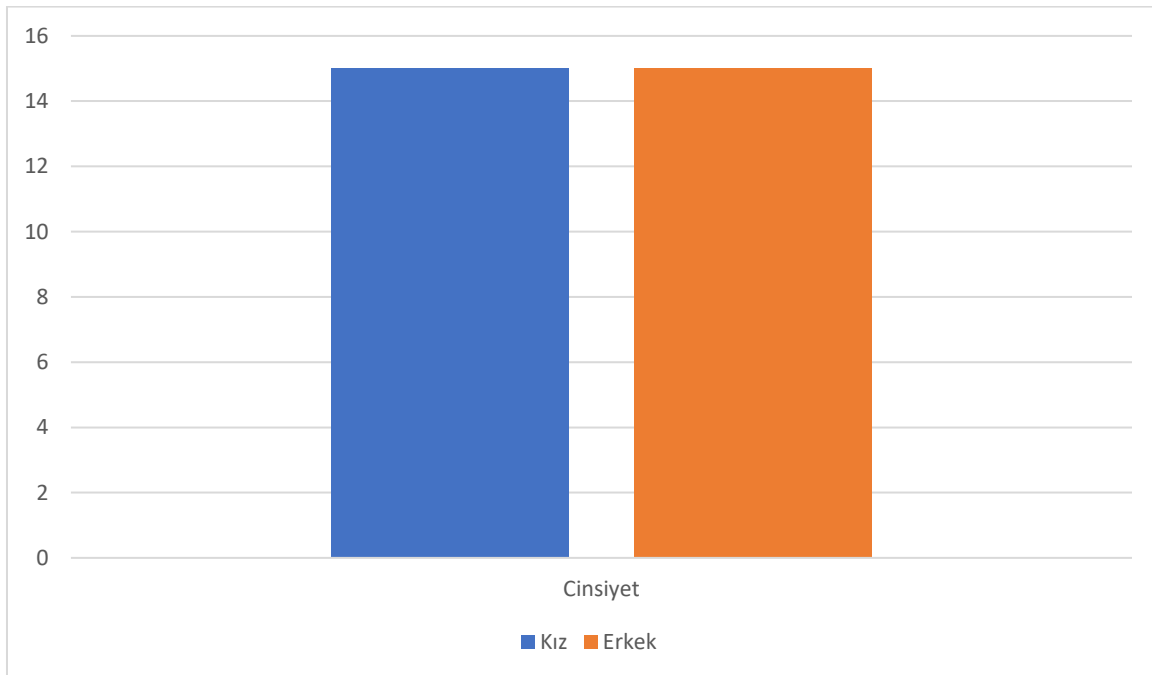
Şekil 1. Öğrencilerin yaş dağılım grafiği

Katılımcıların yaş dağılımı incelendiğinde, 1 öğrenci 10 yaşında, 8 öğrenci 11 yaşında, 12 öğrenci 12 yaşında, 8 öğrenci 13 yaşında ve 1 öğrenci 14 yaşındadır. Bu durum, örneklemin ağırlıklı olarak 11–13 yaş aralığında yoğunlaştığını göstermektedir. Bu yaş dönemi, Piaget’nin bilişsel gelişim kuramına göre soyut işlemler dönemine denk gelmekte olup (Inhelder ve Piaget, 1958), çocukların hikâye, mizah ve kahramanlık temalı metinlere ilgi duydukları bir evreye işaret etmektedir.

Şekil 2. Öğrencilerin sınıf düzeyi dağılım grafiği

Sınıf düzeyi dağılımı incelendiğinde 9 öğrenci 5. sınıf, 13 öğrenci 6. sınıf, 6 öğrenci 7. sınıf ve 2 öğrenci 8. sınıfta öğrenim görmektedir.

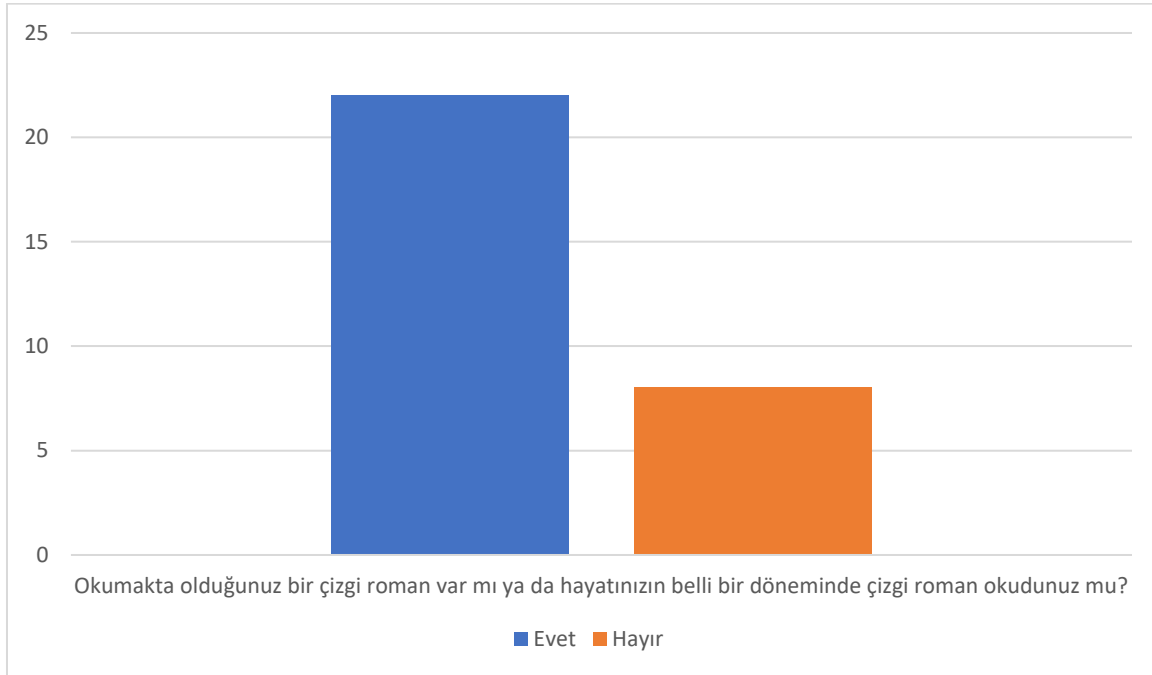
520

Şekil 3. Öğrencilerin cinsiyet dağılım grafiği

Cinsiyet bakımından örneklem 15 kız ve 15 erkek öğrenciden oluşmakta, bu durum araştırmanın cinsiyet açısından dengeli bir dağılıma sahip olduğunu göstermektedir. Bu çeşitlilik, verilerin farklı yaş ve gelişim düzeylerinden görüşleri yansıtması açısından önemlidir (Miles, Huberman ve Saldana, 2014).

3.2. Çizgi Roman Okuma Durumu

Katılımcılardan 22 öğrenci (%73) hayatlarının bir döneminde çizgi roman okuduklarını, 8 öğrenci (%27) ise hiç çizgi roman okumadıklarını belirtmiştir.

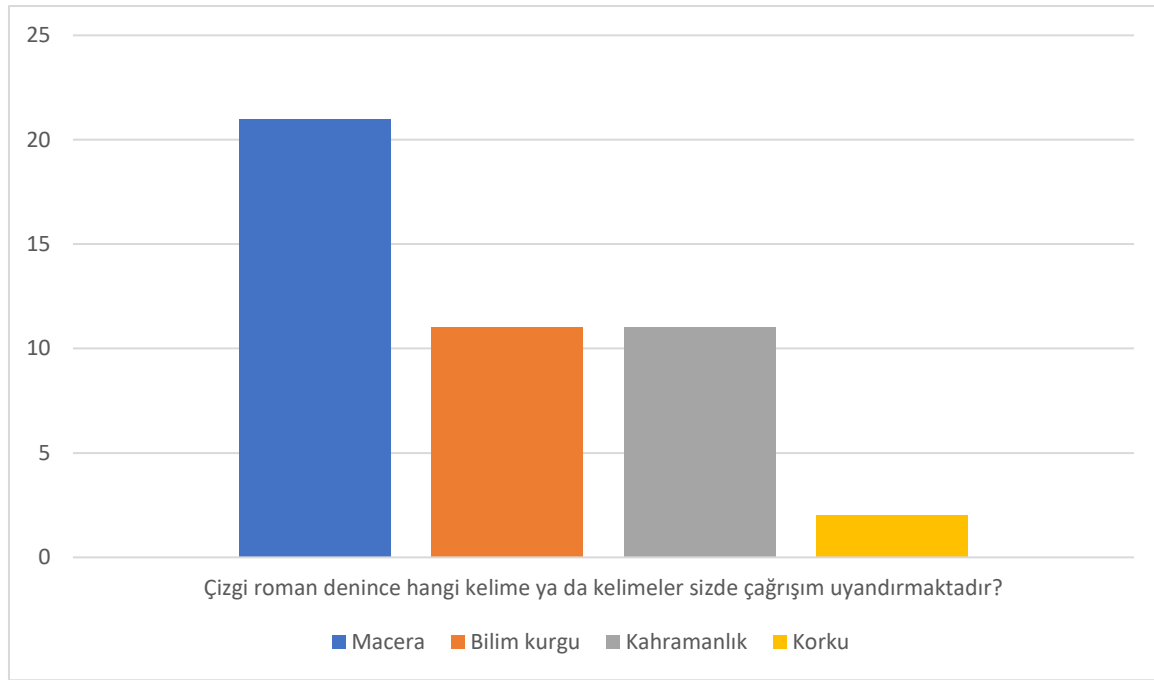
Şekil 4. Çizgi roman okuma durumu grafiği

Bu bulgu, öğrencilerin büyük bir kısmının çizgi romanla bir şekilde etkileşim kurduğunu göstermektedir. Topkaya (2014) tarafından yürütülen araştırmada da benzer şekilde öğrencilerin önemli bir kısmının çizgi romanı “eğlenceli ve öğretici” buldukları, ancak bu türle tanışıklığın genellikle dönemsel olduğu belirtilmiştir.

Gürsoy (2018) tarafından yapılan çalışmada da çizgi roman okuyan öğrencilerin geleneksel metinlere göre okuma sürecine daha istekli katıldıkları, çünkü çizgi romanların “görsel desteğiyle okumayı eğlenceli hale getirdiği” vurgulanmıştır. Dolayısıyla bu çalışmadaki öğrencilerin üçte ikisinin çizgi roman deneyimine sahip olması, türün çocuk ve gençler için halen ilgi çekici bir okuma biçimi olduğunu desteklemektedir.

3.3. Çizgi Romanın Çağrıştırdığı Kavramlar

Öğrencilere çizgi romanın hangi kelimeleri çağrıştırdığı sorulmuş ve birden fazla seçeneği işaretleyebilecekleri belirtilmiştir.

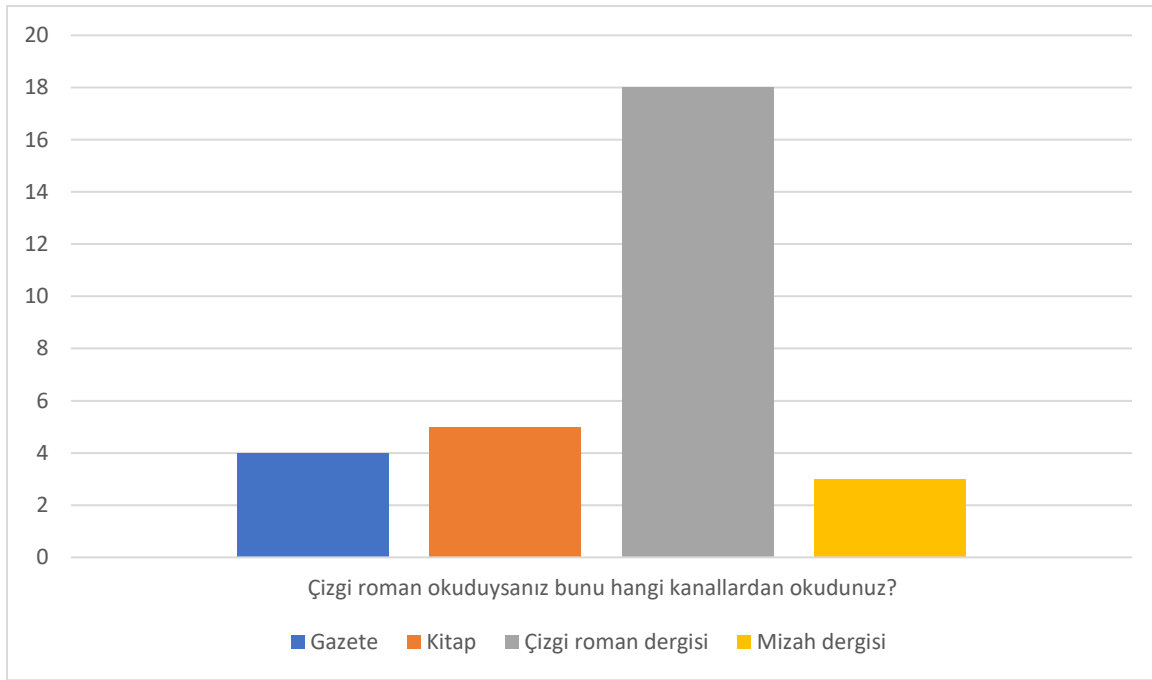
Şekil 5. Çizgi romanların çağrıştırdığı kelimeler grafiği

Şekil 5 incelendiğinde 21 öğrenci “macera”, 11 öğrenci “bilim kurgu”, 11 öğrenci “kahramanlık” ve 2 öğrenci “korku” yanıtlarını vermiştir. Bu sonuç, öğrencilerin çizgi romanı daha çok heyecan, kahramanlık ve hayal gücüyle ilişkili temalar üzerinden algıladıklarını göstermektedir.

Bu bulgu, uluslararası literatürdeki eğilimlerle de paraleldir. Krashen ve Ujiie (1996), çizgi roman okurlarının çoğunun özellikle aksiyon ve kahramanlık temalı serileri tercih ettiğini; bu temaların “okuma zevki” ve “hikâye sürükleyiciliği” açısından güçlü motivasyon kaynakları olduğunu belirtmiştir. Türkiye’de yapılan çalışmalarda da çizgi romanların macera, mizah ve kahramanlık temalarıyla öğrencilerin ilgisini çektiği ifade edilmektedir (Topkaya, Kumru ve Bozkurt, 2023). Bu bulgular, öğrencilerin çizgi romanı yalnızca bir anlatı türü olarak değil, hayal gücü ve kahramanlık dünyasına açılan bir pencere olarak gördüklerini düşündürmektedir.

3.4. Okuma Kaynakları

Öğrencilere çizgi romanları hangi kaynaklardan okudukları sorulmuştur.

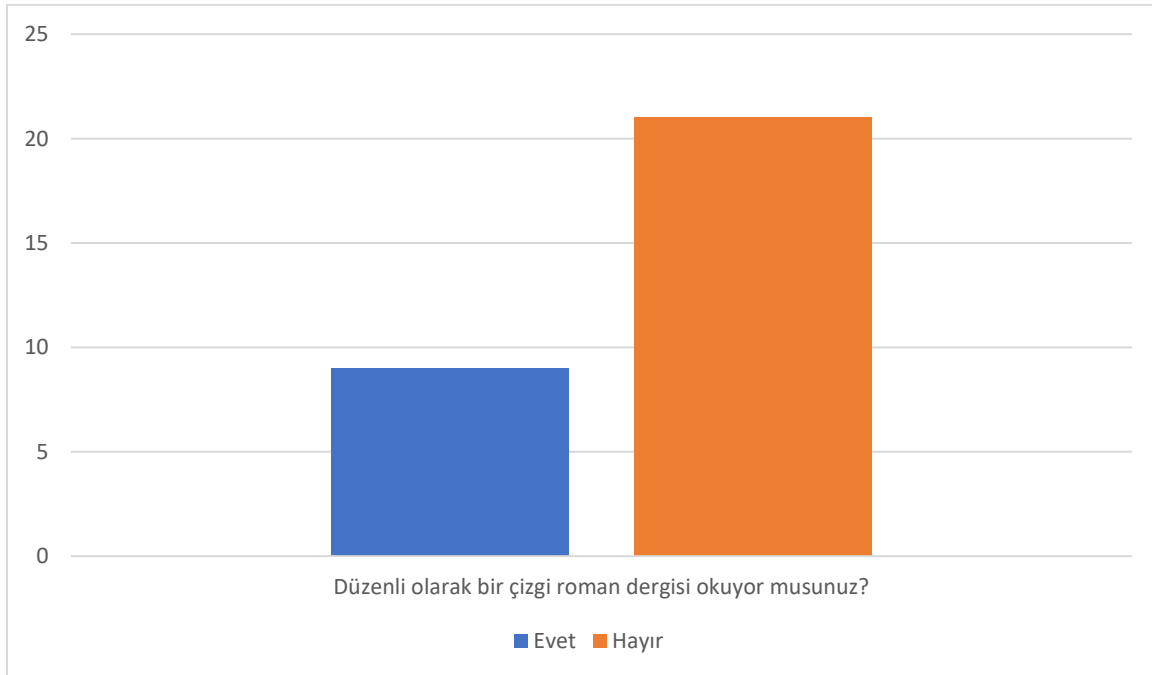
Şekil 6. Çizgi roman okuma kaynağı grafiği

Çizgi roman okuyan öğrencilerin 18'i dergiden, 5'i kitaptan, 4'ü gazeteden ve 3'ü mizah dergisinden çizgi roman okuduğunu belirtmiştir. Bu sonuç, öğrencilerin çizgi romanla en çok dönemsel dergi formatı aracılığıyla tanıştıklarını ortaya koymaktadır. Gürsoy ve Göçer'in (2021) çalışmasında da benzer şekilde öğrencilerin çizgi romanlara genellikle "dergi ve mizah eki" biçiminde eriştikleri görülmüştür.

523

3.5. Düzenli Okuma Davranışı

Öğrencilere düzenli olarak çizgi roman okuyup okumadıkları sorulmuştur.

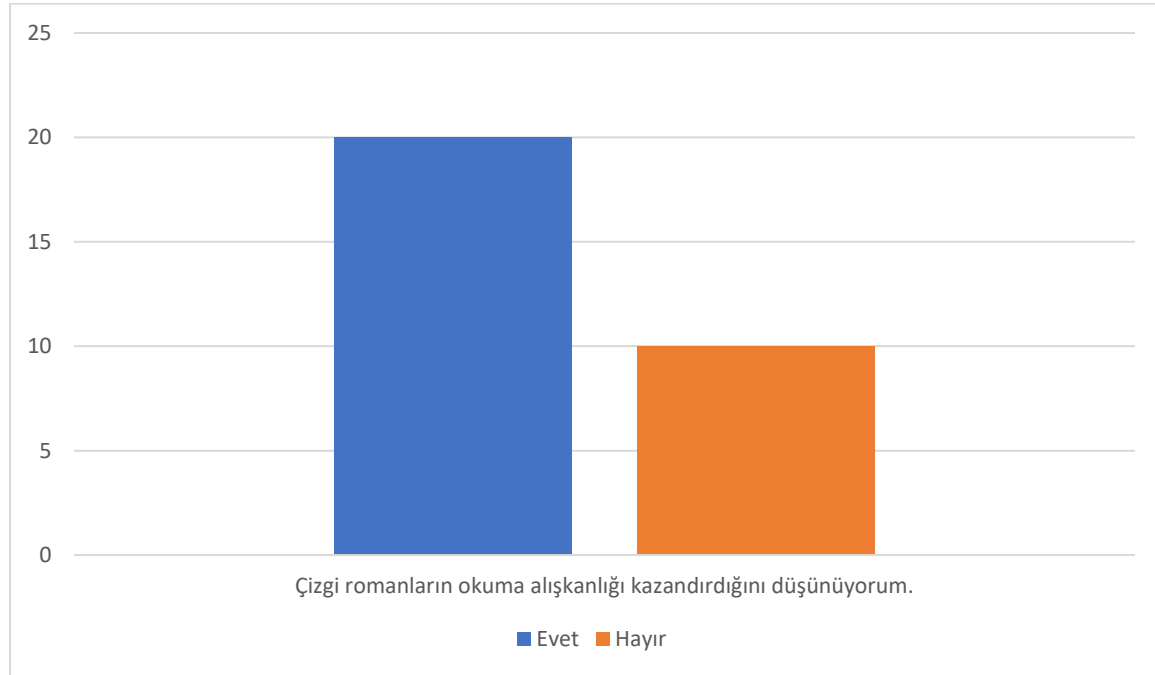
Şekil 7. Düzenli çizgi roman okuyup okumama grafiği

Öğrencilerden 9'u düzenli olarak bir çizgi roman dergisi okuduğunu, 21'i ise düzenli

okumadığını ifade etmiştir. Bu bulgu, çizgi romanların öğrenciler için “ara sıra başvurulmuş bir okuma türü” olduğunu göstermektedir. Çetin (2010), modern teknolojilerin (internet, oyun konsolları, sosyal medya) çocukların kitap okuma oranlarını azalttığını; çizgi roman gibi görsel yoğunluklu materyallerin ise geçici bir okuma ilgisi yarattığını ifade etmiştir.

3.6. Çizgi Roman ve Okuma Alışkanlığına İlişkin Görüşler

Öğrencilere çizgi romanların okuma alışkanlığı kazandırıp kazandırmadığı hakkındaki düşüncesi sorulmuştur.

Şekil 8. Çizgi romanların okuma alışkanlığı kazandırıp kazandırmadığı düşüncesi grafiği

Katılımcıların 20’si (%67) çizgi romanların okuma alışkanlığı kazandırdığını, 10’u (%33) ise kazandırmadığını düşünmektedir. Bu bulgu, öğrencilerin büyük çoğunluğunun çizgi romanları okuma sürecine giriş için motive edici bir araç olarak gördüğünü ortaya koymaktadır. Bu sonuç, Krashen ve Ujiie’nin (1996) “comic book readers hypothesis” olarak bilinen görüşüyle örtüşmektedir; araştırmacılar, çizgi roman okuyan öğrencilerin genel kitap okuma sıklıklarının çizgi roman okumayanlara göre daha yüksek olduğunu bulmuşlardır.

Bununla birlikte, çizgi romanların kalıcı bir okuma alışkanlığı oluşturmadığı yönündeki görüşler de dikkat çekicidir. Topkaya (2014) ve Rasamimanana vd. (2025), çizgi romanların kısa vadede okuma ilgisini artırsa da uzun süreli alışkanlık oluşturabilmesi için öğretmen rehberliğine ve sistematik okuma programlarına entegre edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç

Bu araştırmada, Mersin ili Silifke ilçesinde öğrenim gören 30 ortaokul öğrencisinin çizgi roman okuma durumları incelenmiş; öğrencilerin çizgi romanlara yönelik eğilimleri, okuma alışkanlığıyla ilişkilerine yönelik algıları belirlenmiştir.

Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin büyük çoğunluğu, yaşamlarının bir döneminde çizgi roman okuma deneyimine sahiptir. Katılımcılar çizgi romanı çoğunlukla macera, kahramanlık ve bilim kurgu temalarıyla ilişkilendirmekte; bu türün heyecan, merak ve görsel dinamizm

içermesi nedeniyle ilgilerini çektiğini belirtmektedir. Ancak düzenli olarak çizgi roman dergisi okuyan öğrenci sayısının düşük olması, bu ilginin süreklilik kazanmadığını göstermektedir.

Öğrencilerin üçte ikisi çizgi romanların okuma alışkanlığı kazandırdığını düşünmektedir. Bu bulgu, çizgi romanların çocuklarda okuma isteğini artırma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, çizgi romanın kalıcı bir okuma alışkanlığına dönüşebilmesi için öğretmen rehberliği, aile desteği ve okuma kültürünün okul içinde sistematik biçimde desteklenmesi gerekmektedir.

Araştırma bulguları, literatürdeki benzer sonuçlarla tutarlıdır. Krashen ve Ujiie (1996), çizgi roman okuyan öğrencilerin genel kitap okuma oranlarının daha yüksek olduğunu; Gürsoy (2018) çizgi romanların öğrencilerin “okuma isteği ve ilgisini” artırdığını; Topkaya ve arkadaşları (2022) ise eğitici çizgi romanların öğrencilerin derse katılımını güçlendirdiğini belirtmiştir. Bununla birlikte, Rasamimanana ve arkadaşlarının (2025) da vurguladığı gibi, çizgi romanlar bilişsel anlamda geleneksel metinlerle aynı düzeyde anlama sağlamayabilir; bu nedenle pedagojik amaçla dengeli biçimde kullanılmalıdır.

Sonuç olarak, çizgi romanlar okuma alışkanlığının gelişiminde tamamlayıcı bir araç olarak değerlendirilebilir. Öğrencilerin ilgi duydukları görsel ve kahramanlık temalarıyla birleştiğinde, çizgi romanlar hem okuma motivasyonunu artırmakta hem de öğrenciyi yazılı metinlere yaklaştırmaktadır.

4.2. Öneriler

Türkçe derslerinde çizgi roman metinlerine daha fazla yer verilmelidir. Öğrencilere farklı türlerde (mizah, tarihi, fantastik, bilimsel vb.) çizgi roman örnekleri okutularak, metin çözümleme, karakter analizi ve görsel okuma çalışmaları yapılabilir (Topkaya vd., 2023; Cohn, 2020).

Okul kütüphanelerinde yerli ve yabancı çizgi romanlardan oluşan özel bir bölüm oluşturulmalıdır. Bu köşede öğrenciler için yaş düzeyine uygun seriler bulundurularak okuma saati etkinlikleri düzenlenebilir (Gürsoy ve Göçer, 2021).

Ailelere, çizgi romanların “düşük değerli” değil, çocukların okuma ilgisini canlı tutan önemli bir araç olduğu konusunda rehberlik yapılmalıdır. Aile-çocuk ortak okuma saatlerinde çizgi romanlar başlangıç materyali olarak kullanılabilir (Er ve Arıcı, 2018).

Dijital çizgi roman platformlarının güvenli kullanımı öğretilmeli; öğrencilerin bu mecralarda okuma deneyimleri eğitimsel içerikle desteklenmelidir. Bu durum, okuma alışkanlığını çağın gereksinimlerine uyarlama açısından önemlidir (Jian, 2022; Reading Trust, 2024).

Çizgi romanlar, okul genelinde yürütülen okuma programlarının bir bileşeni hâline getirilmelidir. “Okuma saati” uygulamalarında çizgi roman okumaya da yer verilmesi, özellikle okumaya isteksiz öğrenciler için motive edici olacaktır (Guthrie ve Wigfield, 2000).

Gelecek araştırmalarda, çizgi romanların okuma becerilerinin farklı boyutları (ör. anlama, kelime dağarcığı, eleştirel düşünme) üzerindeki etkisi deneysel yöntemlerle incelenebilir. Ayrıca, çizgi roman okuma sıklığı ile okuma tutumu arasındaki ilişkiyi ölçen nicel çalışmalar, bu alandaki bulguların genellenebilirliğini artırabilir.

5. KAYNAKLAR

Aksoy, N., & Öztürk, H. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin okuma alışkanlıkları üzerine bir inceleme*. Türk Eğitim Araştırmaları Dergisi, 5(3), 45–60.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020).

Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri (28. baskı). Pegem Akademi.

Cohn, N. (2020). *The visual language of comics: Introduction to the structure and cognition of sequential images*. Bloomsbury Publishing.

Çetin, M. (2010). *Çocuklarda kitap okuma alışkanlığı ve dijital çağın etkileri*. Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi, 4(1), 33–47.

Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). Sage.

Cunningham, A. E., & Stanovich, K. E. (2001). What reading does for the mind. *Journal of Direct Instruction*, 1(2), 137–149.

Er, O., & Arıcı, A. (2018). *Aile ve çocuk okuma alışkanlıkları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma*. Okuma Kültürü Araştırmaları Dergisi, 2(1), 21–34.

Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2015). *How to design and evaluate research in education* (9th ed.). McGraw-Hill Education.

Gürsoy, E. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin çizgi roman okuma alışkanlıkları üzerine bir araştırma* [Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi.

Gürsoy, E., & Göçer, A. (2021). Çizgi romanların Türkçe derslerindeki okuma motivasyonuna etkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 10(3), 1225–1243.

Guthrie, J. T., & Wigfield, A. (2000). Engagement and motivation in reading. In M. L. Kamil, P. B. Mosenthal, P. D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 3, pp. 403–422). Lawrence Erlbaum Associates.

Inhelder, B., & Piaget, J. (1958). *The growth of logical thinking from childhood to adolescence: An essay on the construction of formal operational structures*. Basic Books.

Jian, H. (2022). Digital comics and reading motivation among adolescents: An educational perspective. *Journal of Literacy and Technology*, 23(4), 56–78.

Krashen, S. D., & Ujiie, J. (1996). Comic book reading, reading enjoyment, and pleasure reading among middle class and chapter 1 students. *Reading Improvement*, 33(1), 51–54.

Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology* (4th ed.). Sage.

Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage.

Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2016). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (4th ed.). Jossey-Bass.

Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saldana, J. (2014). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook* (3rd ed.). Sage.

Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice* (4th ed.). Sage.

Rasamimanana, L., Chandra, A., & Li, W. (2025). Comparing comic and traditional text formats in reading comprehension among middle school students. *International Journal of Educational Research*, 120, 102250. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2024.102250>

Reading Trust. (2024). *Digital reading habits among young learners: Annual report 2024*. Reading Trust Publications.

Tanju, A. (2010). *Okuma alışkanlığı ve eğitimde önemi*. Eğitim Bilimleri Dergisi, 3(2), 14–27.

Topkaya, Y. (2014). *Çizgi romanların öğrencilerin okuma alışkanlıklarına etkisi* [Yüksek

lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi.

Topkaya, Y., Kumru, A., & Bozkurt, F. (2023). Çizgi romanların eğitimde kullanımı: Yeni nesil öğrenme materyali olarak değerlendirme. *Eğitim ve Teknoloji Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 87–104.

Extended Abstract

This study examined the comic book reading habits of middle school students using Silifke as a sample. Reading, one of the four core skills of Turkish language instruction, plays a crucial role in both the academic and personal development of individuals. However, many studies in Turkey show that students' reading frequency and habits are not at the desired level. This has led teachers and researchers to explore alternative text types that can attract students' interest. Comic books, which combine written and visual elements, are a unique narrative form requiring both verbal and visual literacy. Far from being merely entertainment materials, comics are now viewed as tools with significant potential to foster a love of reading among children.

In recent years, comics have been increasingly used in educational settings. For example, the Ministry of Education's "Scientists Comic Series" helps students grasp complex scientific and historical concepts more easily. International research also supports that comic reading improves reading speed and motivation. Turkish studies reveal that students find comics more enjoyable than traditional texts and that such materials increase their willingness to read. Nevertheless, the frequency with which middle school students read comics, their reasons for doing so, and the impact of this practice on their reading habits remain underexplored. The present study seeks to fill this gap by identifying comic book reading tendencies among middle school students in Silifke.

The research was conducted using qualitative methods and a descriptive design. The study group consisted of middle school students in Silifke, Mersin. Because it was not possible to reach the entire population, 30 students were selected through a simple random sampling method. Half of the participants were female and half male, ranging in age from 10 to 14, and studying in grades 5 through 8. This diversity allowed the study to capture perspectives from different developmental stages. The data collection tool was a structured interview form with eight questions designed by the researchers. The questions explored the students' frequency of reading comics, preferred genres, reasons for reading, and perceptions of whether comics helped cultivate reading habits.

Data were collected in spring 2024 from five different middle schools. Participation was voluntary, and ethical standards were strictly observed. Data were analyzed through content analysis, a systematic method that groups similar responses under common themes.

Out of 30 participants, 22 stated that they had read comics at some point in their lives, while 8 reported never having done so. This finding indicates that a significant proportion of students have interacted with comic books. Only 9 students said they read comic magazines regularly, while 21 did so occasionally. This shows that comic reading represents a temporary rather than a continuous habit for most students. Eighteen students said they read comics in magazines, five in books, four in newspapers, and three in humor magazines, suggesting that comic magazines remain the primary medium for accessing comics.

When asked what words they associate with comics, students most frequently responded with "adventure," "heroism," and "science fiction." Specifically, 21 students mentioned adventure, 11 mentioned heroism, 11 mentioned science fiction, and 2 mentioned horror. These results demonstrate that students generally associate comics with excitement, imagination, and heroic

themes. This finding aligns with international research such as that by Krashen and Ujiie (1996), who found that most comic readers are drawn to adventure and hero stories.

Two-thirds of participants (20 students) believed that comics help build reading habits, while one-third (10 students) thought otherwise. This suggests that comics serve as a motivational tool for engaging students in reading, but not necessarily as a means of forming a lasting habit. Literature in the field supports this interpretation: although comics can spark short-term interest, long-term reading habits require structured support and teacher guidance.

Overall, the study found that most students have read comics at some point but that this reading behavior lacks continuity. Comics are viewed as entertaining, exciting, and visually appealing, helping to increase reading motivation and interest. However, the increasing prevalence of digital entertainment and social media has weakened children's engagement with printed materials. Therefore, while comics sustain reading interest in the short term, consistent support from schools and families is necessary to transform this interest into a stable reading habit.

Based on the findings, it is concluded that comics play an important role in motivating students to read, but that their positive influence must be reinforced through collaboration between schools and families. Teachers are encouraged to include comic texts more frequently in Turkish lessons and expose students to various genres—humor, historical, fantasy, and scientific. Through these texts, activities such as character analysis, plot evaluation, and visual reading can be conducted. School libraries should also create special sections containing both local and international comics appropriate for different age levels and organize reading events around them.

Families should be guided to view comics not as “low-value” materials but as tools that nurture a love of reading. Parents can share reading time with their children using comics as a starting point. Additionally, students should be educated about the safe use of digital comic platforms and encouraged to access educational content online. Incorporating comic reading into regular school “reading hour” programs can be especially motivating for reluctant readers.

Future research could investigate the effects of comic reading on vocabulary development, comprehension, and critical thinking through experimental methods. Quantitative studies examining correlations between comic reading frequency and general reading attitudes could also enhance the generalizability of these findings.

In conclusion, this study shows that comic books are not merely entertainment but also powerful educational tools that encourage students to read. Supported by visual elements, comics capture students' attention, make reading enjoyable, and serve as an effective entry point for children who are reluctant readers. When consciously integrated into educational practices, comics can significantly contribute to the development of a strong reading culture among students.